

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag

N:r 28 (291)

Fredagen den 14 juli 1893.

6:te årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher kr. 9:— Idun m. Modet. utan kol. pl. » 7: 50 Idun ensam » 5:—</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. (Aftonbladets hus.) Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELBERG. Träffas å byrån kl. 12—1. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerspris 15 öre (lös:n endast för kompletteringar)</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.</p>
---	--	--	--	--

Virginia Larsson.

Virginia Larsson*, dotter af expeditionsskreteraren Axel Larsson och hans maka Maria Fahlbäck, föddes på domarebo-stället Vassmolösa i Kalmar län den 9 oktober 1844. Blifven faderlös redan i sin första barndom, måste hon tidigt vänja sig vid träget arbete för att kunna bispringa sin mor och en yngre bror. Vid sjutton års ålder togo de slumrande konstnärliga anlagen ut sin rätt, och hon började då med eld och kraft ägna sig åt målning. Sedan hon genomgått Konstakademien i Stockholm, träffade hon samman med Egron Lundgren, som, frapperad öfver hennes begåfning, åtog sig hennes ledning på konstens bana. Hon var denne framstående målares enda elev, och

* Denna sympatiska teckning af en fint och ädelt begåfvad landsmaninna, hvars dödsfall inträffade redan i början af detta år, har Idun först nu lyckats erhålla från en person, som stod den bortgångna nära. Det kan dock aldrig vara för sent att i de svenska kvinnornas blad hugfästa minnet af en sådan syster.

han förblef städse hennes ledare och vän ända till sin död.

Med en sådan lärare samt utrustad med en ovanlig energi och intelligens, gick hon fort framåt. Hon uppträdde först egentligen som landskapsmålarinna, återgifvande med stor naturtrohet söderns härliga natur, hvilken hon under hela sitt lif företrädesvis älskade att måla, emedan denna tycktes bäst harmoniera med hennes eget inre väsen. Egron Lundgren yttrar sig just i detta afseende om hennes arbeten i sin bok »Lediga stunder i främmande land», hvarest han gör en behaglig skildring af ett besök i hennes lilla studio i Rom. Sedan han först med beröm talat om hennes flit och de framsteg hon gjort samt därefter bedömt åtskilliga af hennes målningar, säger han till sist om en tafva, föreställande romerska campagnan: »Då man betraktar denna tafva, kan man nästan tro sig vandra i det gyllene solskenet öfver de vidsträckta fälten, och emellan kullar som

Intet hindrar dig mera att vara naturlig än lusten att synas vara det.

La Rochefoucauld.

skifta i purpur och grönt.» Vidare yttrar han: »En fin och lysande harmoni skimrar öfver taffans hela kolorit, och visar tydligt, huru söderns klingande klarhet också kan återspeglas i ett känsligt och konstnärligt nordiskt sinne.»

Tid efter annan såg man några af Virginia Larssons arbeten utställda här hemma vid de korta besök, hon gjorde i fosterlandet under sitt första långa vistande utomlands (hon uppehöll sig nämligen i Italien och tidsvis Frankrike och Tyrolen i tolf år), men de flesta af den produktiva målarinnans alster från denna tid hafva hamnat i främmande länder. Egron Lundgren säger äfven därom vid samma tillfälle: »Hennes små täcka bitar hinna knappast torka, förrän de bortsnappas ur portföljerna af alla de engelskor och amerikanskor, som dagligen finna sin väg till hennes lilla studio.»

Så småningom utvecklades hennes talang i flere riktningar. Hon började ägna sig åt genremålning, och de senare åren utförde hon äfven ganska lyckade figurer. Många förtjusande italienska flickhufvuden finnas af hennes hand. År 1887 uppehöll hon sig i Spanien, där hon som vanligt väl använde sin tid, och hemförde därifrån en rik skörd af vyer, som exponerades i Stockholm och vunno allmänt erkännande. Åren 1888—89 vistades hon i Sverige och ägnade sig då synnerligast åt utbildandet af elever inom akvarellmålarkonsten samt vårdandet af sin sjuka mor. Efter dennas död drogs hennes håg åter till södern och, ehuru med bruten hälsa, målade hon utomlands med oförtröttad ifver åren 1891—92. Den som var i tillfälle att se henne under denna tid, då hon med vacklande steg begaf sig ut för att måla i dessa trakter, som hon så älskade att återse, kan ej nog beundra denna en kraftig andes välde öfver materien; man kan verkligen säga, att konstens genius höll henne uppe, tills hennes värf härnere var fullbordadt. Resultatet af denna hennes sista resa var en mängd fint utförda vyer från den leende Inndalen, omgifven af sina snötäckta alper, äfvensom pittoreska gator och kanaler i Venedig, en större taffa: Karnivalscen, samt figurer. Dessa hennes sista arbeten äro kanske, med undantag af några få från Spanien, också hennes allra bästa.

Göra hennes tafflor i allmänhet ett angenämt intryck på betraktaren genom sin harmoniska stämning, är detta ett intet i jämförelse med den verkan hennes älskvarda person utöfvade på dem, som kommo i hennes närhet. Det fanns hos henne ett rörande behag, som intog alla. Hon blef tidigt pröfvad i lidandets och försakelsens skola, ty vid tjugu års ålder förlorade hon sin hörsel, och återfick den aldrig. Genom denna förlust hänvisad till sin egen inre värld samt med konsten till sällskap, utvecklade hon sina själsegenskaper till en ovanlig höjd. Få, beröfvade hörselns gåfva, hafva väl varit så angenäma och eftersökta som hon,

med sin klara blick, sitt ljusa förstånd och framförallt med sin varma medkänsla, uppfattade hon hvad som sades, äfven om hon blott kunde uppfånga enstaka ord. Detta gällde också konversation på främmande språk, ty oaktadt sin döfhet, hade hon tillägnat sig alla de länders språk, hvarest hon uppehållit sig.

Ovanligt humoristisk af naturen, var hon glad med de glada; men med en aldrig slumrande människokärlek var hon isynnerhet en öm tröstarinna för de olycklige. Med sin varma religiösa tro, hvilket kraftigt stöd var hon ej för den tviflande, med sin genomströmmande godhet, huru lyssnade hon ej till de betryckte och ingaf dem mod och hopp, med sin klokhet och rika erfarenhet, huru var hon ej städse färdig att gifva råd och upplysningar. Själft ytterligt enkel i sina lefnadsvanor, underkastade hon sig ofta försakelser för att med sina små medel kunna bistå andra; och mången gång då hennes finkänsliga natur led af att utställa för att få sälja, gjorde hon det dock för att blifva i stånd att dela med sig till nödställda likar.

Hennes anspråkslöshet i fråga om sin konst var utan gräns; visserligen var hon medveten om sin förmåga, och några berömmade ord af en vän, hvars omdöme hon värderade, gjorde henne glädje, men hennes själfkritik var så skarp, att hon verkligt skydde allt publikt uppträdande. Denna motvilja kunde man bäst bedöma vid tafvelutställningen efter hennes död, ty man såg då, att där funnos massor af goda, äldre och nyare arbeten, hvarom allmänheten ej hade den minsta kännedom. Den trängdes nu också i hennes anspråkslösa bostad för att tillägna sig eller ock blott beundra den blygsamma, men ej bortglömda målarinnans arbeten.

Lidande under många år var hon så att säga redan till hälften borta från detta jordeliv, långt innan hennes dödsdag randades; dock var hon ej overksam, ej heller tung till sinnes. Den inneboende humorn blixtrade fram emellanåt, hvilket gjorde att hennes vänner och elever (med hvilka hon sysselsatte sig ända till jul 1892) invaggades i hoppet att få behålla henne ännu några år. Därför kom hennes död som ett åskslag för alla dem, som älskade henne.

Det blef ej denna fridsälla ande förunnadt att skiljas hädan i ostördt lugn, ty anseende det som sin plikt, lämnade hon, ehuru med stor motvilja, sitt hem för att å Sofiahemmet underkasta sig en smärtsam operation af en tumör i hufvudet och afled därstädes åtta dagar därefter den 20 januari detta år, lämnande efter sig i en tillgifven vänkrets ett tomrum, som aldrig kan fyllas.

E. Melén.

Lifsmod.

*D*är stod en buske uti bergets skrefva,
En nyponbuske full af rosor röda,
Den kämpat hårdt mot hafvets vindar sträfva,
Så varmt, så innerligt den ville lefva,
Den kände modet i sitt inre glöda,
Den ville fröjdas, jubla, andra glöda,
Och så, fast frosten ville kraften kväfva,
Och hvassa vindar späda knoppar döda —
Den jublande sprang ut i rosor röda.

*Så vill mot nattens frost och stormens ilar
Jag sätta upp mitt hopp, som aldrig hvilar,
När lifvets torra vind vill sinnet döda,
Skall all min lust att jubla och att glöda
Slå ut i sånger, varma, friska, röda.*

Nonny Lundberg.

Hos doktorn.

Af Ave.

*H*vad nu; fröken Rejer i mitt mottagningsrum! Hoppas det icke är fröken själf, som äntligen en gång ger mig tillfälle göra något gagn för mitt årshonorar!»

»Nej, Gud ske lof, doktor, min gamla stofthydda är af starkt, godt timmer, och som jag hittills hvarken haft man eller barn att uppfostra — jag menar förarga mig öfver — nej, jag ville säga: Hittills har jag ju lefvat ensam uti ro, som det heter uti visan.» Den sextioåriga damen såg förvirrad ut öfver att hafva sagt en ohöflighet åt doktorn, som var gift.

»Ämnar fröken då utbyta denna ro?» Doktorn såg häpen på henne.

»Ack, det är ju redan gjordt, vet jag, och nu är jag här för att tala med doktorn om saken, ifall det kan hjälpa. Eljes får den sannerligen gå tillbaka, ty mina ben stå icke ut längre med alla påbitt.»

Doktorn förde den upprörda damen till en stol, så placerad, att han kunde se hennes ansikte i full belysning; han såg stadigt på henne, under det han fattade hennes hand.

»Det kan nog hända, att pulsen slår under sådana omständigheter,» anmärkte hon retligt och drog till sig handen; »jag har aldrig varit hos någon läkare förr än nu.»

»Hvem är det som fröken — jag ville säga, hvem är det som stört frökens lugn och frid?»

»Min frid! Det är ett alltför starkt ord, doktor, ty jag är väl tillfreds med att icke längre behöfva vara allena, när jungfrun smyger sig ut i skymningen, men jag är orolig för att jag icke skall kunna stå vid mitt löfte, ifall det är obotligt.»

»Ett obotligt löfte — hm! Ovanligt fall detta!» mumlade doktorn för sig själf. Men fröken Rejer hade fin hörsel.

»Ovanligt!» utbrast hon. »Men på rektor Sindings middag i går klagades allmänt öfver samma symptom. Det yttar sig ju till och med hos gifta fruar och män.»

»Kan fröken beskrifva det? — Har fröken stark hufvudvärk?»

»Jag! — Jag har aldrig känt mera till hufvudvärk än om mitt hufvud varit snidadt af trä, liksom de gallionsbilder, som salig pappa förfärdigade, sedan han slutade att segla på Vestindien. Doktor Ferman tror väl inte, att jag söker läkare för mig själf?»

»Så så, fröken, lugn, bara lugn och så tala snällt om för mig, hvem som är sjuk.»

»Men jag vet ju inte, om det är sjukdom till kroppen, eller något som kallas fin du siècle!» Doktor Ferman började tycka, att han redan aftjänat en god del af sitt årshonorar.

»Fröken Rejer är icke ensam nu mera, var det icke så?» började han varsamt.

»Nej, under de tre sista månaderna har jag haft min brorsdotter hos mig. Det sade jag ju doktorn genast.»

Doktor Ferman steg upp betydligt lättare om hjärtat. Han kände blott »gumman Rejer» från ett par tre middagsbjudningar, där hon alltid varit en stum åhörarinna af samtalen; dessutom hade han sammanträffat med henne på åtskilliga sammanträden för fattigvårdens ordnande och dylikt.

Genast då han som praktiserande läkare slog sig ned vid den starkt tillväxande järnvägsstationen, hade fröken Rejer »utnämnt» honom till sin husläkare. Detta skedde för tre år sedan, men först nu hade hon anlitat hans råd, och det gjorde honom ondt, att han trots henne vara sjuk till själen. Han började ana, att hon blott var, af någon anledning, orolig för sin unga släkting.

»Och fröken tycker, att den unga damen — hvad heter hon? — Jaså, Effie. — Ett mindre vanligt namn. — Förefaller det fröken, att Effie icke är riktigt frisk?» Doktorn var fortfarande varsam i sina uttryck; han var ännu icke fullt säker på, huruvida det ändå icke var gumman själf som behöfde läkarevård.

»Ända till i går har jag haft min egen mening om flickan, och jag får bekänna, att jag ett par gånger har uttalat den för hennes föräldrar. Men när jag nu hos rektor Sindings hörde till och med provinsialläkaren vara af den åsikten, att det var en af de moderna sjukdomarne, så ångrade jag mitt stränga omdöme om min brorsdotter.»

»Var det doktor Lindberg, som kallade den där sjukdomen fin du siècle?»

»Nej, det var rektor Sinding; han påstod att den gick tämligen allmänt äfven bland den manliga skolungdomen.»

»Går Effie i skola?»

Fröken Rejer stirrade bestört på doktorn och en misstanke, att äfven han var angripen af den moderna epidemien smög sig in i hennes sinne. Så där rakt i vädret svarade stundom Effie, då hon, liksom doktorn nu, satt och vred på länkarna i sin urkedja.

»Effie är tjugo två år.»

»Och har kanske varit klen från barndomen?» forskade doktorn.

»Nej bevars, hon vägde aderton gamla skålpund, då hon var en dag gammal; jag vägde henne själf på svägers betsmän. Och flickan var vid godt hull under hela sin barndom, ty hon fick lof att äta när hon ville och hvad hon bäst tyckte om. Hennes föräldrar bo i staden. Ja, doktorn känner kanske ingen Rejer?

Rätt bra inkomster, men ingenting öfver till arf åt barnen. Två söner studera; Effie, enda flickan, ha de i flere år hållit i den stora helpensionen, doktorn vet. Jag kan aldrig minnas ortnamn.»

»Det gör ingenting. Nå, och där magrade flickan; fick bleksot?»

»Visst icke; hon var alltjämt som en mogen pionknopp; men jag har sedan dragit mig till minnes, att då hon var hemma under ferierna, sade hon jämt det där.»

»Upprepar flickan jämt — —?»

»Vänta doktor, gif tid! Jag är ingen folktalare!» sade gumman förargad öfver doktors synbara otålighet. Nog kunde hon väl ha rättighet att tala med honom *en* enda gång för sina pengar!

»Effie,» fortfor hon med ett visst eftertryck, »var, som barn, van vid att vara mycket ute bland folk samt på komedier, cirkus, barnbaler, sommarkonserter och allt hvad tänkas kan. Och då hon nu därtill fick lära sig saker och ting, som jag aldrig i min ungdom kunnat drömma om, sade jag ofta: 'Du är väl bra glad, Effie lilla? Du är väl mycket tacksam mot Gud och föräldrar, som beredt dig en sådan lycka?' Men hvad tror doktorn att flickan då svarade mig?»

»Att alltsammans var grymt tråkigt, gissar jag.»

»Doktorn känner också till det! Är det då sant att — att — gumman lutade sig närmare intill doktors öra — att det är sinnessjukdom?»

»Bevare oss väl! — Nå, och Effie säger fortfarande att det är tråkigt?»

»Med kunskaper ja. Och föräldrarnes hopp, att hon på något sätt skulle använda den massa hon lärt, gick i kvaf, så fort hon kom hem från lärdomsanstalten. Då hittade jag på att hon skulle i väfskola, ty jag vet af erfarenhet hur både slät väfnad, damast, munkabälte, rödlakan och all annan väfnad kan göra sinnet klart. Men Effie hade inte varit i väfstol en vecka, förrän hon skref att det var så tråkigt, att hon hölle på att dö. Och så kom hon utan vidare hem.»

'Låt henne hjälpa dig i hushållet,' sade jag till min svägerska.

Effie förklarade då, att hushållet i hemmet var det tråkigaste hon visste; en annan sak vore, om hon sändes till någon större gård, hvarest det hölles fint bord, det kunde nog vara roligt.»

»Och så kom hon till ett sådant ställe?»

»Visst gjorde hon det, doktor! Föräldrarna ha verkligen gjort allt för henne, men då hon märkte, att till hennes hushållsbestyr på herrgården också hörde potatisskalning samt tillredning af annat än bara finare desserter, skref hon hem, att något så tråkigt ämnade hon icke underkasta sig, då föräldrarna betalade för hennes vistande på landet.

Sedan trodde hon, att det skulle bli roligt att förtjäna penningar. Hon fick lätt plats som kassörska, emedan hon kunde nöja sig med ringa lön, eftersom hon hade ett så godt hem. Men efter en månad var hon rent förbi af ledsnad — —»

»Har man försökt med nöjen, sedan hon blef vuxen?»

»Om man har! Jo, doktor, med alla möjliga slag; men då hon blef van vid dem, så blefvo de äfven tråkiga.»

»Nå med — förlofning då?»

»Åh, doktor!»

»Har Effie försökt det?»

»Bara så där — halft om halft — några gånger. En gång var det visserligen så nära,

att *han* beställt ringar, men så hade Effie redan sagt till sin mor, att hon ej mera fann det roligt, och dessutom hade hon läst i en ny bok, att människan alltid fann kärleken tråkig, så snart förbindelsen blef offentliggjord. Jag nekar icke till, att jag *då* dömde strängt om flickan, ty i min ungdom talades nog om hvad som var *roligt*, men det hade icke varit värdt för ungdomen att gnälla om något, som *måste* göras, att det var tråkigt. Och icke förlofvade man sig då för ro skull inte, så att nog är det en *sjukdom*. Hvad, doktor?»

»Hvad har fröken Rejer tänkt att företaga sig med — patienten?»

»Jag hade tänkt intressera henne för min lilla broderihandel och så insätta henne till min enda arfvinge, men nu tycker hon också att det är tråkigt.

»I förrgår grälade jag på henne och sade, att hon haft det för godt, blifvit lat och själfsväldig. Ja, vet doktorn, jag var verkligen *svår* mot flickan, och när jag så hos rektor hörde, att det var en smittosam sjukdom, så fick jag gruffiga samvetsqual, synnerligast sedan jag hört provinsialläkarens beskrifning öfver sjukdomens härjningar i människans ädlare organ.»

Doktor Ferman såg hastigt upp i gummans ansikte. Var hon kanske, när allt kom omkring, full af satir och skälmaktighet? Nej, det gamla anletet hade endast ett enfaldigt och bekymradt uttryck. »Hur beskref då doktor Lindberg dessa härjningar?» frågade han bekämpande ett leende.

»Kanske det snarare var rektor, rådman Björk och fru Nordström, hvilka beskrefvo sjukdomen för honom och han bara lade ett och annat ord till,» svarade gumman, bemödande sig om att vara ytterst noggrann i sina uppgifter. Men i alla fall voro de ense om allihopa, att något organ inuti människorna — de som fått den nya sjukdomen förstas — blef upplöst till gelatin, nej, gelé, och att sjukdomsorsaken vore för litet malm.»

»Järn,» rättade doktor Ferman.

»Nej, nej, *malm*! Jag vet det med säkerhet, ty den nye borgmästaren, som är ungarl, kom med en charad:

'Mitt första är stryk,
mitt andra är järn,
mitt hela är strykjärn.'

och då blefvo alla fruarna förargade.»

»Nå, då var det kanske brist på malm i *viljan*, som menades. Ja, ja, så väl vännen Lindberg, som rådman Björk och fru Nordström veta själfva hur det kännes, när vuxna söner och döttrar hafva geléartade viljor.»

»Men hvad är orsaken till denna sjukdom hos de yngre, herr doktor?»

»Brist på ren malm i de äldres viljor, fröken Rejer. Afskeda fröken sin piga och låt unga Effie välja emellan ett ordentligt arbete och utsikten till att icke få en skilling i arf; det är min ordination.»

Gumman Rejer log med hela ansiktet; hon var nu befriad från hvarje skytt af samvetsqual.

Må vi komma ihåg att religionen är helgjuttenhet, icke stympning; att hon är lif, icke död; att hon är gudstjenst med hvarje ben af denna kropp, hvarje förmögenhet hos denne ande; att vi icke äga världen på hälftenbruk eller till sjuskiftes med Gud, gifvande honom endast den mindre delen och tagande den större för vår egen räkning; religionen måste sträcka sig till hela lifvet, helga det, och göra det till ett gudligt lif.

Th. Parker.

På sällskapslivets maskerad.

Det berättas om kejsar Napoleon I, att han en gång velat inkognito bevista en maskerad-bal. Allt gick väl en stund, ingen anade, att hans mask dolde Frankrikes fruktade imperator. Men så ville han taga en öfverblick af det hela och ställde sig ofrivilligt i sin älskingsställning med armarna korslagda öfver bröstet. Genast gick från häpnadsläppar en hviskning och spred sig inom ett ögonblick till alla därvarande: »Kejsaren!» Han var röjd.

Som det gick med honom, så går det en hvar, som ej är världsman och likväl på en maskerad, som nämnes sällskapslivet, antagit en sådant mask. Det han sökt dölja röjer sig snart genom en af dessa obetydliga förseelser, som äro så försåtliga, i trots af den omsorgsfulla försiktighet, som han iakttagit. Hos vissa personer är denna nästan obeskrifliga förmåga af älskvardhet och finhet så godt som medfödd, och omedvetet iakttaga de, hvad som andra, hvilka ej äga denna lyckliga egenskap, måste bemöda sig att lära. Det torde också erkännas, att man däråt bör ägna allvarlig uppmärksamhet. Dels fjärrar nämligen alltid obehöfvighet, dels sätter den lätt andra egenskaper i skuggan. Den person, mot hvars rätt man kan göra befogade anmärkingar, råkar ju ofta i misskredit, och om man äfven gör hans goda sidor rättvisa, blir han dock en ej gärna sedd gäst. Takt och världsvana äro väl också något, som hvarje moder söker gifva sina barn, enkanne-ligen sina söner, ty hos damerna måste man erkänna, att de, till dels åtminstone, äro medfödda. Men att få pli på pojkar — det är allt ofta nog en vansklighet och kinkig sak. Själviskhet och otymplighet måste då ge vika för uppmärksamhet mot andra och smidighet, för oafslätligt aktgäfvande på sig själf och outtröttlig höfviskhet mot andra. Också är det just därför, som sällskapslif är så välgörande, synnerligast för ungdomen. Den blir nödsakad att tänka på andra, att tillbakasätta sitt eget jag, och självisk som ungdomen ofta är, är detta särdeles nyttigt.

Hvad man bör och icke bör i hvarje särskildt fall lär sig nog icke genast den okunnige eller tafatte. Det är så många obetydligheter att iakttaga, att, som jag tror, endast vana kan lära dem. Dock är det många fel, hvilka man genom uppmärksamhet från början kan undvika. De små

råd, som nedan nämnas, äro därför mest afsedda för nybörjare, om än något kan förtjäna beaktas äfven af mera försigkomne.

* * *

Är man bortbjuden, så bör man låta angeläget vara att icke komma för sent. Det är en försyndelse både mot värden och de öfriga gästerna; isynnerhet om ni är bjuden till middag, ty då förbryter ni er äfven mot maten. Ni skulle blott känna en värdinnas kval, då hon nödgas vänta, tills hela anrättningen löper fara att af dröjsmålet förstöras, eller veta de andra hungrande gästernas förtviflan, då maten dröjde och »Hvar tanke, som tänktes, tog form af ett bord, som var dukadt»

När ni träder in, söker ni genast upp värdinnan och värden och hälsar på dem. Räckta de er handen, tar ni naturligtvis mot den, men för de andra gästerna är det nog att blott buga sig. För öfrigt får ni aldrig räckta handen åt en dam, en äldre person eller en, som står öfver er i rang; det tillkommer dem att taga initiativet. Skulle damer anlända senare än ni, får ni ej glömma att resa er upp, då de stiga in. Ni bör öfver hufvud taget ej göra er brådtom med att sätta er, i allmänhet samtalar man bättre stående. Sök att intaga en ledig ställning, men för all del, lek inte med något, för att se obesvärad ut! Att luta sig mot stolar och svänga med dem och dykt är fullkomligt onyttiga konststycken, som i stället för att dölja, blott visa er förlägenhet. Sitter ni, så sitt stilla! Dingla inte med benen, sträck inte ut dem, så att alla förbigående löpa fara att slå omkull på dem, väg ej på stolen, låt aldrig tummarne löpa omkring hvarann; en belevad person rör sig lugnt och behärskad.

Skulle ni bli anmodad företaga en presentation, så glöm icke, att det alltid är herrn, som skall föreställas för damen, och icke tvärtom. Vid presentationer herrar eller damer inbördes, skall den yngre föreställas för den äldre, den som står under i rang för den, som står öfver.

I konversationen skall man deltaga efter bästa förmåga. Den, som moltiger, löper fara att vara sedd som tölp eller vid dåligt humör, i alla händelser som dålig sällskapsmänniska. Förbjudet är det också att slå sig ned och börja läsa en bok, det är en grof förolämpning mot sällskapet,

och ej heller bör man ideligen se på klockan, ty det ser ut, som om man endast längtade att komma därifrån. Man skall deltaga fritt och otvungen i samtalen och göra sitt bästa för allas trefnad. Redan kung Gösta ställde som regel för sina hofmän: »Ungdomen bör icke vara några oxemiklar, utan höfviske med fruntimret och med alla,» och hans ord äro ännu värda att lydas. Särskildt må man akta sig i att brista i uppmärksamhet mot de äldre. Det är både grymt och taktlöst att göra narr af deras svagheter, men visar en fin och ädel uppfattning att ägna dem vänlighet och uppmärksamhet. Verkligt höfvisk ungdom skänker alltid älderdomen sin värdnad.

Det är lika litet tillåtet att skrika som moltiga. Man förefaller ingalunda älskvärd genom att öfverrösta alla andra och lägga beslag på konversationen. Därför skall man ej vända sig uteslutande till en eller några få, utan söka att göra samtalen så allmänt som möjligt. Hviskning är naturligtvis otillätlig: hvad ni ej kan eller vill säga högt, det skall ni spara till lägligare tillfälle.

Om sig själf och sina intressen får man ej vara mångordig. Inbilskheten risas i sällskapslivet. Öfver sina talanger, sina dater, sina förhoppningar och planer får man ej utbreda sig för vidlyftigt. Särskildt må det betonas, att man ej skall tala om sina sjukdomar eller plågor. Sannskyldig plåga varder själf den, som drar upp det samtalsämnet. Man må känna aldrig så stor medkänsla med en lidande medmänniska, så undviker man likväl den, som jämt för till torgs sina kval.

Talar man om andra personer, gäller det att vara försiktig. Dels må man akta sig att bakta någon eller utsprida falska rykten, dels att undvika att för länge uppehålla sig vid andras företreden. Klaffaren ses nämligen städe med misstro, om han än roar för stunden, och den, som för mycket rosar andra, kan lätt misstänkas för att vara missbelåten med den omgifning, hvori han för tillfället vistas.

Från alla tvister skall man söka afhålla sig, ty häftiga ordbyten orsaka gärna obehag och förstumma lätt det öfriga samtalen. Det gäller också som okränkbar regel, att man ej får säga rakt emot någon. Skilda åsikter finnas ju alltid, men det är både onödigt och opassande att oresonligt vidhålla en åsikt gentemot en annan medlem af sällskapet. Tig då hellre.

Afbryt aldrig en person, då han talar. Det är en oförlätlig taktlöshet att falla någon i talet, en

I hushållspenningfrågan.

Tretusenkronorstrecket.

III.

Alma Baltzer.

(Fru Vilhelmina Anderssons funderingar angående 3,000 kr:s hushållet.)

Om någon för ett par månader sedan sagt mig, att jag, den anspråkslöse adjunkt Anderssons ännu anspråkslösare hustru, skulle komma att inlåta mig på någon slags litterär täfvan, så vet jag nog, hvad jag då tänkt om stackars varelsens förståndsgåfvor. Men ingen undgår sitt öde, heter det, och mitt tyckes nu vara gifvet. Sedan jag i »vår egen Idun» läst alla uppsatser i hushållsfrågan, alla hart när otroliga saker inom svältkonstens svårlärda sport, har jag icke haft någon ro. Förr rörde sig mina tankar i den stilla aftonstunden om möjligheten att af pappas blå öfverrock få nya kavajer till pojkarne, om kalfsteken skulle kunna räcka till middag äfven i morgon, om manglingen kunde försiggå på tisdag, med flere dylika angenäma och nyttiga saker. Men nu på senare tiden har allt detta fått vika, och jag har disputerat och grålat (i tankarne förstås) med »Lovisa» och »erfaren husmoder» och alla dessa hushållande husmodrar, som visst aldrig sett hvad ett par hungriga pojkar behöfva, för att de skola blifva något så när mättade.

Så fylldes mättet allt mer och mer, och den droppe, som skulle få det att flöda öfver, uteblef ej heller. Den kom i form af det upprop Iduns redaktion ställde till husmodrarna, och nu tiger jag icke längre. Nu skall min visdom i dagen. Jag skall icke göra upp några planer eller något system, jag kan ju helt enkelt få komma med »bilder ur verkligheten».

Kära Idun, hur skall jag kunna låta bli? Du har ju aldeles tagit våra förhållanden till föresyn. Min man är läroverksadjunkt, vi ha tre barn — dessutom en hyggelig flicka från landet, anställd såsom »jungfru», och den lilla trupp vi ha till vårt försvar i kampen för tillvaron, utgöres af 3000 krigare. Hvi skulle jag då tveka att inviga allmänheten i denna strid!

Den föres visst icke utan stor försakelse och leder heller icke till någon glänsande seger, men vi kämpa oss fram, nöjda med ett fredsslut, när året gått till ända, där debet och kredit något så när komma öfverens.

Vi äro bosatta i Göteborg. Jag tänker, att lefnadsomkostnaderna där och i Stockholm äro ungefär lika, i en småstad torde de väl falla sig billigare, åtminstone på en del orter.

A lifsmedlen har jag beräknat ett medelpris, ty under en del af året äro de något dyrare än hvad jag uppgifvit, men om sommaren åter billigare.

Min man uppbär sin lön hvarje månad, och då erhåller jag det belopp, hvarmed jag måste hushålla till nästa aflöningsdag.

Att jag får pengarne för månad och ej hvarje vecka som en del äkta män bruka, sätter mig i stånd att på en gång inköpa så stor kvantitet af en del födoämnen, att det räcker för månaden. Det blir både billigare och drygare samt sparar både tid och besvär.

Erfarenheten har ju småningom lärt mig, huru mycket vi behöfva af dessa saker; jag gör alla inköp själf och har allt om hand, så någon misshushållning eller något slöseri är därvidlag icke att befara.

I hyra betala vi 475 kr. för 3 rum och kök. Så billig bostad erhålla vi blott i en af förstäderna.

Våra utgifter för året fördelas sålunda:

Hushållet à 120 kr. i månaden	1440: —
Hyra	475: —
Skatter	215: —
Premie å lifsförsäkringspolis	50: —
Assuransafgift	6: —
Kläder	275: —
Läkare	40: —

Hyra af sommarbostad	75: —
Resor	20: —
Skolböcker och materiel till barnen	20: —
Terminsafgifter	76: —
Tidning (dåri inberäknad prenumerationsafgift för Idun)	14: —
Afgift till änke- och pupillkassan	70: —
Summa kr.	2776: —

Återstoden kr. 224 är min mans handkassa. Visst är han min egen rara man och ett praktexemplar i allting, men någon gång kan väl karlen vilja ha sig en toddy eller en vira uppe i läresällskapet. Så kommer julen, då skall jungfrun ha sin julklapp, litet småkrafts till barnen samt »Svea» och en flaska eau-de-Cologne n:r 4711 — och det drar minsann.

Det är ju omöjligt för öfrigt att specificera alla små utgifter, som förekomma i ett hushåll, men hufvudsaken är, att de inskränkas inom denna summa.

När pappa skall ha ny öfverrock, fordras alltid ett extra tillägg till beklädnadskontot, något går till medicin, vårt linneförråd fordrar ibland tillökning och förbättring, vårt husgeråd behöfver repareras eller någon ny sak anskaffas, och så står pappa själf för vinkällaren, d. v. s. den hylla i salsskåpet, där punsch- och konjaksbuteljen ha sin plats — då de finnas.

Af dessa 120 kronor, som jag hvarje månad erhåller, har jag afsatt något mer än 100 kr till mat. Det utgör pr person icke fullt 56 öre om dagen, och jag tror knapp, att det kan anses vara för mycket. Därför skola vi då ha 3 mål lagad mat samt kaffe 2 gånger om dagen. Mina inköp för månaden ställa sig ungefär som följande:

50 liter potatis à 5 öre pr liter	2: 50
20 kilo rågmjöl à 17 öre	3: 40
2 » kaffe à 2: 25	4: 50
3 » hafregryn à 30 öre	0: 90
3 » risgryn à 40 öre	1: 20
5 » hvetemjöl à 20 öre	1: —
2 tjog knäckebröd à 1: 10	2: 20
Salt sill, kabeljo eller rökt skinka	4: —
1 kilo sagogryn	0: 75
Russin och sviskon	0: 75

taktlöshet, till hvilken unga personer ofta göra sig skyldiga. Man bör ej heller svara enstavigt och kort, det verkar frånstötande och obehagligt. Vill man blott, kan man lätt finna ett lämpligt svar.

När andra tala, skall man ej se ouppmärksam och likgiltig ut eller visa sig otålig. Det är en stor konst att kunna »höra på», men är ett oeftergiftligt villkor för den, som vill anses belevad, och är dessutom ett af de säkraste sätten att vinna personers sympati. Näppeligen något blir så väl upptaget som denna intresserade uppmärksamhet på hvad en person har att säga.

När andra samtalsämnen tryta, plägar man ofta taga till anekdoter. Deras användande kräver dock varsamhet. Man får ej upprepa samma historia flere gånger, ty då blir äfven den bästa tröttnande. En viss berättareförmåga erfordras också, ty det duger ej att vara långträdig, i oändlighet göra afvikelser från ämnet eller trassla in sig i blomständigheter. Vitsar och ordlekar kunna äfven vara roande, men en oafbruten ström af slika kvickheter sätter slutligen andtoriet i förtviflan, och den, som jämnt vaktar på tillfälle att komma fram med något kvickt, gör sig lika löjlig som den, hvilken aldrig kan få fram något roande eller kommer med det på orätta tider.

Slutligen några ord om skrattet! Skratta ej för ofta och aldrig högt eller bullrande! Något fånigt vidlåter alltid ett gapskratt; däremot är ett hjärtligt skratt treffligt. Ännu behagligare äro leenden, »ansiktets poesi» som Victor Hugo nämner dem.

Hufvudsamman af hvad ofvan har blifvit sagdt: tänk i främsta rummet, ja, nästan uteslutande på de andra medlemmarne af sällskapet, i sista på dig själf. Vill du anses älskvärd, så är detta sättet: förmå öfvertyga andra, att de äro det. Visa aldrig motvilja mot någon; höjden af belevhet är att kunna finna sig i alla förhållanden, utan att man af något skönjer, om ni knotar.

Florentin.

Sen till, att *Idun med Modetidning* finnes hos alla edra bekanta!

8 liter ärter à 20 öre	1: 60
4 kilo raffinadsocker à 71 öre	2: 84
4 » pudersocker à 60 öre	2: 40
Attika och kryddor	0: 75
Polersaker, blanksvärta o. d.	0: 75
Såpa, soda, blåelse och stärkelse	2: —
Kronor 31: 54	

Naturligtvis rätta sig mina inköp efter förhållandena i öfrigt, beroende dels på hvad som finnes kvar från föregående månad, dels på priset, dels på det som passar för årstiden.

Med stor sparsamhet och omtanke räcker det till, och jag har då 68 kr. 46 öre att använda till de öfriga behöfven. Detta blir pr. vecka, om man antager en månad till jämt 4 veckor 17 kr. 12 öre, och vill jag nu anföra en veckas inköp såsom exempel.

Mjolk och grädde	3: —
2 kilo smör à 2 kr.	4: —
3 » högref à 75 öre	2: 25
1 » bifffkött	1: —
Färsk fisk	0: 50
1½ kilo fläsk à 1 kr.	1: 50
Mjukt bröd	0: 75
Skorpor och småbröd	1: —
1 tjog ägg	1: —
Sopprötter, pepparrot m. m.	0: 25
Te eller chokolad	0: 35
Öl, dricka, grönsaker m. m.	1: 52
Kronor 17: 12	

Med dessa inköp jämte de förråd jag äger från månadens början, hushållar jag på följande sätt:

Sönd. Frukost: Kaffe, ägg, smör och bröd. Midd.: Biff och potatis, chokoladpudling. Kväll: Te, smörgåsbord.
Månd. Frukost: Kaffe, smörgås, stekt fläsk o. äggröra. Midd.: Buljong, pepparrotskött och potatis. Kväll: Rågmjölsgröt och mjölk.
Tisd. Frukost: Kaffe m. m., sill och potatis. Midd.: Buljong, uppstekt kött. Kväll: Tunna pannkakor.

Ungkarl.

Skiss för Idun af A. W—ff.

(Forts.)

Snart kom Ada tillbaka, och de två pratade tillsammans, eller, rättade sagdt, Bob talade och Ada hörde på. Han hade aldrig vetat, hur vältalig han var, förrän han såg Adas ifriga ansikte, då han berättade den ena anekdoten efter den andra från Nils' skoltid, och hur alla hade hållit af den öppenbjärtige, begåfvade gossen.

Sedan skulle de ut och ro, och Bob låg i aktern med lilla Maja, medan systrarna rodde. Ruth isynnerhet rodde väl, och Bob såg med välbehag, hur den smidiga gestalten böjde sig öfver åran. Omedvetet betraktade han forskande hennes ansikte och undrade, om hon ej ändå var vacker, när allt kom omkring. Ansiktet hade ett så växlande uttryck, och då hon log, framträdde de mest retsamma gropar i kinderna. Men när båt färden var förbi, var han lika tvehågsen som förut, och han var glad, då Nils kom hem och befriade honom från hans drömmier.

»Så treffligt vi haft i dag,» sade Nils, då de på aftonen skildes åt i rökrummet, »jag önskar, du ville gifta dig och slå dig ner i villan här strax bredvid.»

»Min snälle vän,» svarade Bob, »försök ej att locka mig i fördärfvet; min kallelse är att förblifva ungtal och farbror åt dina blifvande telningar, och får jag lika mycket besvär med dem som med dig, får jag fullt upp att göra, och därmed godnatt!«

* * *

Tre veckor hade förflutit, och Bob var fortfarande kvar i villan, »men nu var tiden

inne att resa,» tänkte han med en suck. Det var inte roligt att fara hem, och hans egna hem föreföllo ej vidare treffliga, men han hade latats alltför länge, och i kväll skulle han säga åt Nils, att han måste resa om måndag. Lilla Maja skulle nog bli ledsen, de hade varit så goda vänner, och Ruth — Men här afbröt Bob sin tankegång. Det var naturligtvis hans ömhet för barnet, som så ofta frammanade moderns bild; det var tid på att han gaf sig af, annars skulle han väl så småningom inbilla sig att han var kär. Men inte tänkte han gå i fallan och ofra sin dyrbara frihet för ett par grå ögon och ett par kinder med gropar. Åh nej! —

I detsamma hörde han steg på sandgången, och en högväxt man med en sjömans lätt igenkännliga gång skyndade upp mot byggningen. Glasdörrarna på nedre botten öppnades hastigt och — Ruth låg slutet i främlingens armar.

»Älskade Georg!» hörde Bob henne utropa, »hur — —» men slutet af meningen kväfdes af den främmandes tjocka skägg.

»Rättvis himmel! Hon låter det odjuret kyssa sig,» sade Bob, blek af raseri. Han hade aldrig vågat trycka hennes hand en gång, och denne främling hade, helt ogeneradt kysst det ljufva ansikte, som — det kände han plötsligt — han älskade mer än allt annat i världen. »En älskare naturligtvis; hvilken däre jag varit!» och Bob sjönk ner i en stol och dolde ansiktet i sina händer.

Middagsklockan ringde, och Bob klädde sig hastigt. »Ju förr det är öfver, dess bättre,» mumlade han och gick utför trappan. I detsamma mötte han Ruth; hennes kinder voro täckta af en liflig rodnad, och hela hennes väsende andades en glädje, som ingaf honom en gränslös svartsjuka.

»Åh, herr Falk,» utropade hon, »vi ha haft en sådan angenäm öfverraskning —»

Onsd. Frukost: Bräckt skinka och äggröra. Midd.: Färsk fisk, sagosoppa. Kväll: Hafregrynsgröt.
Torsd. Frukost: Stekt kall fisk. Midd.: Ärtor och fläsk, plättar. Kväll: Sill och potatis.
Fred. Frukost: Kallt fläsk, stekt potatis. Midd.: Fiskpudding af kabeljo och risgryn, ärtsoppa. Kväll: Stekt hafregrynsgröt.
Lörd. Frukost: Uppstekt fiskpudding. Midd.: Färsk fisk, ölsupa. Kväll: Risgrynsgröt.

Om morgnarna dricka min man och jag kaffe med skorpor, barnen få hvar sin kopp hafresoppa. När de sedan komma hem till frukosten, dricka barnen alltid mjölk, men vi kaffe för det mesta. Till midtdagen serveras en flaska iskälldricka. Öl och och brännvin förekomma ytterst sällan. Kaffe på eftermiddagen serveras bara om söndagen.

Hvarje vecka bakar jag mjukt bröd af 5 kilo groft rågmjöl, det är mycket drygare och billigare än det man köper. Endast till frukost slå vi oss lösa på några franska bröd. Vidare har jag att köpa ved och kol, fotogen, betala gasen — vi begagna gaskök om morgon och kväll — med 3 kr. samt löna jungfruns trogna tjänst med 7 kr.

Så äro mina 120 kr. väl åtgångna, och nu torde någon anmärka, att jag icke äger ett öre till oförutsedda utgifter. Det är ju visst och sant, men jag ger ju icke ut alla pengarna på en gång, jag har min summa för veckan att använda efter bästa förmåga, och det kan ju hända, att jag ibland kan göra goda affärer och spara in en eller annan krona på någon lyckad finansiell operation.

All tvätt göres i hemmet. Kläder för oss alla gå i medeltal till 275 kr. pr år, och så ändras ändå alla pappas kläder till gossarne, och lillan fick i den gamla goda tiden två klädningar af en mammas. Den syhjälp jag möjligen behöfver inberäknas ock här.

Under sommarferierna ha vi ej kunnat neka oss den stora vederkvickelsen att hyra oss en liten stuga på landet i någon fridfull vrå, och ha vi vanligen gifvit 75 kr. i hyra för två rum och kök. Resan

för oss fram och tillbaka samt transport af våra saker gå till 18 à 20 kr.

Båda gossarne gå vid statens läroverk, där betala vi 14 kr. för hvar i terminsafgift, således för året 56 kr. Vår lilla flicka går i en flickskola här i staden, där terminsafgiften endast utgör 10 kr.

Skolböcker och materiel för barnen ha ännu ej uppgått till mer än 20 kr. om året för dem alla tillsammans.

Och så ha vi skatten, afgiften till änke- och pupillkassan, liförsäkringspolis och assurance, de komma igen hvarje år, orubbliga som hälleberget och oundvikliga som ödet.

Ja, nu har jag visat, huru vi efter bästa förmåga använda våra 3000 kr., men vare det långt ifrån mina tankar att framställa oss såsom något mönster, manande till efterföljd.

Människornas förmåga att hushålla är ju så ofantligt olika. Jag gör, så godt jag kan, men mången gång är det svårt nog att få allting att gå ihop. Barnen äro friska och starka, och de ha strykanne aptit, det fordras ganska stora kvantiteter för att mätta dem. Min man vill ha godt och har, som han säger, »den principen att köpa allting af bästa sort.» Ja, hvem vill icke det! Men tvingad af nödvändighetens kraf, får man allt emellanåt se efter det billiga i stället.

Ha vi ej kunnat spara ihop något, så ha vi ej heller några skulder, ty den principen ha vi gemensamt, att aldrig taga något på kredit.

Om två år kommer pappa upp i högre lönegrad, då få vi 500 kr. mer om året. Hushålla vi då på samma sätt som hittills, kunna vi sätta in dem på sparbanken, såsom varande för tillfället obehöfliga.

Tror ni det går?

Hoppas det!

Er tillgifna

Wilhelmina Andersson.

»Ja, särdeles angenäm,» afbröt Bob häftigt, »om man får döma af den scen jag bevittnade i trädgården. Jag förmodar, att jag får gratulera. Glöm inte att bjuda mig på bröllopet,» och med ett stråft skratt gick han förbi henne in i förmaket.

»Nej, se Bob!» ropade Nils, »hvar har du varit hela tiden? Låt mig nu presentera dig för familjens ryktbaraste medlem, som just återkommit från en långresa. Härads höfding Falk — min sväger, kapten Werner.»

»Sväger,» stammade Bob, medan han tyckte att rummet tog valssteg, »jag visste inte — åtminstone hade jag glömt — —»

Det var först då han satt vid middagsbordet, som Bob vågade se på Ruth, men hon var helt och hållet upptagen af sin bror. »Naturligtvis är hon stött,» tänkte den olycklige Bob, »bröder borde aldrig finnas till!»

Efter middagen kom lilla Maja och intog sin älsklingsplats på Bobs knä. »Maja,» hviskade han och lutade hufvudet mot barnets ljusa hår, »hur gör du, då du varit stygg mot mamma, och hon är ond på dig?»

»Jag kyssej henne på kinden, midt i gjopen,» hviskade Maja tillbaka. »Du ha' väl inte vajit stygg?»

»Jo, förfärligt stygg,» sade Bob med en suck, »och jag tror aldrig hon kan förlåta mig.»

Lilla Maja slog kärleksfullt sina armar om brottslingens hals. »Jag ä' så ledsen, fajbo' Bob,» sade hon, »men försök att kyssa henne. Vill du inte det?»

»Det finns ingenting jag hellre vill,» var det uppriktiga svaret, »men är du säker, att jag törs, lilla Maja?»

Här afbröts deras vidare förtroenden genom att alla reste sig och gingo ut i trädgården. »Får jag tala med er ett ögonblick,» sade Bob med låg röst, då Ruth ämnade följa sin syster. »Jag vill be er om förlåtelse för mitt uppförande i dag; jag har burit mig åt som en tölp, men — men — sanningen är att jag var ursinnig — —» här tystnade Bob förskräckt och stirrade hjälplöst på Ruths nerböjda hufvud.

»Mamma lilla,» hviskade i detsamma Majas bönfällande röst, »Bob ä' så jysligt ledsen, att han va' stygg mot dig. Och han vill så gärna kyssa dig, baja du inte blij ond!»

»Maja!» ropade Bob förfärad, medan Ruth leende lutade sig öfver barnet. Men blott ett ögonblick varade hans obeslutsamhet. »Maja har rätt,» sade han, »jag ville gifva allt i världen — åh Ruth! Du måste veta, hur högt jag älskar dig!»

En stund därefter tittade Nils in genom fönstret för att se hvad det blifvit af hans vän, men han drog sig hastigt tillbaka med en sakta hvissling.

»Månjust!» var allt hvad han sade.

På kvällen sutto de båda vännerna åter tillsammans och rökte.

»Nils,» sade Bob efter en ovanligt lång tystnad, »hur var det med den där villan här strax bredvid, är den uthyrd ännu?»

»Nej, det tror jag inte,» svarade Nils liknöjdt med en hastig blick på vännen.

»Nå, då tror jag verkligen, att jag skall hyra den,» fortsatte Bob.

»Hvad,» sade Nils med låtsad förvåning, »och du lämnar dina trefliga rum i staden för att utföra din mission som farbror; hva', min gosse?»

»Åt Helsingland med alla farbröder,» ropade Bob med ett förläget skratt. »Jag har just upptäckt, att min kallelse är att bli en far för lilla Maja. Gud välsigne henne!»

Amerikanska kvinnor — doktorer.

Bref för Idun.

Amerika äger en mängd kvinnliga läkare. Många af dem sägas vara lika ovanliga som betydande kvinnor; men man säger lika ofta, att de äro ovanligt obetydliga läkare. Amerikanskan är en med rika förståndsgåvor utrustad varelse, som säkert med mera lätthet än Europas döttrar kan uthärda de ansträngningar, som den högre civilisationen kräver af sina förkämpar. Men hon lefver i ett »praktiskt» land, där »time is money», men ej i den mening vi europeer förstå ordstäfvet; ju längre tid jag ägnar åt studier, dess mer pengar må jag vinna, utan i stället: den tid, som ägnas åt studier är värd pengar och skall därför inskränkas till den kortast möjliga! I dessa dagar hafva en mängd läkareskolor haft examina. Nyfikenheten leder oss ofta, dit intresset borde varit vår ansvarige följeslagare. Jag hade mottagit inbjudan att närvara vid afslutningen och därmed förenade doktorspromotionen i »the woman's Medical College of the Newyork Infirmary», som skulle äga rum i Berkeloy Lyceum vid 44:de gatan. Och jag var verkligen nyfiken att se de unga doktorerna, som nu efter 12 månaders medicinska studier skulle bekomma sina diplom. Berkeloy Lyceum är en cirka 500 personer rymmande teater, som mest användes till amatörföreläsningar, föreläsningar och dylikt. Klockan 8,15 på aftonen var lokalen fylld med snart sagdt alla nationers damer, bland hvilka man här och där märkte en manlig individ med ett visst förläget uttryck, ty i dag riktades alla blickar mot »parnassen» (scenen), och man hade alls ingen tid för »flirtation». På scenen voro stolar för skolans president, lärare och elever placerade. Studenterna buro den bekanta Oxforddräkten. På ett å scenens midt stående bord lägo lika många pappersrullar, som jag kunde räkna studenter, det var diplomerna. En äldre kvinnlig med. doktor presiderade. Och så började — jag hade så när sagt föreläsningen, då jag tänker på den teaterstämning, som rådde, såväl på scenen som i salongen. Inledningen gjordes med bön af en distingerad präst. Så kommo korta adresser af president och lärare, hvarefter studenterna passerade rundt kring bordet, och erhöilo hvar sin pappersrulle, som sades efteråt skola ifyllas med resp. namn och så fullständiga diplomerna. Så talade åter prästmannen. Hans öfvertygelse var, att de medicinska studierna ej behöfva menligt inverka på kvinnans »sweetness», och hufvudmeningen af de elegant uttalade orden var, att läkaren och prästen skola arbeta tillsammans — för kyrkans sak! Under talets förlopp hade jag glömt, att de, som särskildt hade att ge akt därpå, voro mogna kvinnor, ty talet smakade mer af det man brukar hjudas på i flickskolorna när »inspektor» förmanar barnen! Och jag trodde verkligen att »doktorerna» hade haft nog däraf i de »colleges» där de preparerat sig för inträde i »Medical College», men säkert visste talaren att så ej var fallet, då ingen bestämd skolunderbyggnad fordras för inträde i läroverket. Det hela afslutades med en kvinnlig doktors tal »for the faculty», som helt enkelt var ett uppkok på hygienisk statistik, hvilket fick fylla ett vetenskapligt kraf i programmet. Hvad de nygraderade doktorerna gjort under de 12 månaderna, delade i tre fyramånaders kurser, fick man ej veta. De praktfullaste rosor pryddo scenen nere vid rampen, och »doktorerna» skyndade nu ett söka upp hvar sin andel däraf ängsligt lösande de vid hvarje blomsterpjäs vidfästade visitkorterna med vänners och beundrars namn. Presidenten hade underrättat publiken, att de lyckliga nygraderade önskade se dem närvarande vid den »reception» som nu skulle gifvas i »smårummen». Men rummen voro för små och trängseln olidlig, hvarför jag tog min hustrus arm, och vi voro nu ute på gatan där jag frågade min fru-doktor (promoverad i Paris efter 10 års trängna studier) »what do you think of that?» — Hon log och svarade: »oh nonsens!»

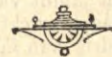
Egendomligt är, att dylika afslutningar kallas här och hvar i England »Commencement». Säkert är ock, att vi i Sverige skulle kalla de studier, som här efter 12 månader fullbordas för en »början» eller inledningskurs till hvad sedermera under 6—8 år måste inhämtas, för att man må kunna få hedern af att kalla sig »medicine doktor». Dylika »colleges» utexaminerar massor af läkare hvarje läsårs slut. Doktorernas praktik upptages mest af sådant arbete en examinerad sjuksköterska i Sverige, samt de, som förstå litet af elektricitet, massage och så vidare, kunna göra. Aktningen för »kären» är ej mycket hög, ej en

gång från de manliga kollegornas sida, ehuru desse ej anstränga sig med vidlyftigare studier än de feminina. En manlig medicine doktor är vanligtvis 21 år gammal, då han börjar praktisera. När han så hunnit till 40-talet, så har han visserligen en stor erfarenhet, men den har många människor med lif och hälsa fått dyrt betala!

En europeisk läkare har absolut intet företräde här med de långa vidt omfattande studier han gjort i gamla världen; och om äfven han är berömd där, så finnes ej många som här kunna bedöma hans företräden — emedan man ej kan bedöma det man ej själf lärt! Hvad man kan i nya världen är att taga vara på tiden och förvandla den i dollars.

Och de 25 unga damer som nu äro sysselsatta med att spika upp doktorskylltar på sina dörrar, skola säkert vara »rangerade» fruar, när de komma till den ålder, som exempelvis en svenska är i, då motsvarande studier ge henne rätt att kalla sig M. D.

E. B—m.

Elpis Melena,

»Kretas välgörarinna».

Af Cecilia Bååth-Holmberg.

(Forts.)

Jämte detta bref emottog Elpis Melena äfven ett annat papper — en af Garibaldi skriven, till Siciliens folk riktad, kraftig proklamation att afskudda sig det bourbonnska oket; vid första resning skulle han, Garibaldi, infinna sig för att broderligt bistå frihetskämparna. På papperets andra sida voro antecknade namnen å fem, i Messina boende framstående sicilianer, hvilka alla tillhörde frihetspartiet. Dessa skulle nu genom Elpis erhålla kännedom om proklamationens innehåll. Detta var hennes egentliga uppdrag.

Nästa dag begaf sig fru von Schwartz åstad på sin farliga expedition. Ankommen till Messina underkastades hon af polisen därstädes en sträng undersökning; ej ens sporrarna på hennes ridstöflar undgingo en misstänksam granskning. Det farliga papperet var dock så väl insydt i hennes kläder, att det icke blef upptäckt.

Den engelske konsuln var emellertid allt annat än revolutionärt sinnad och lät fru von Schwartz efter ett längre samtal veta, att han ej vidare ville emottaga henne på konsulatet. Hon märkte äfven, att hon bevakades af napolitanska spioner; hon kunde knappast gå tio steg utåt gatan, utan att vara följd och iakttagen. Icke dess mindre lyckades det henne att träffa fyra af de personer, till hvilka Garibaldi sändt henne, och hon hoppades redan på en lycklig utgång af vägspelet. Det var endast ett par dagar kvar, innan den ångbåt anlände, med hvilken hon skulle återvända till Rom, och under denna tid trodde hon sig kunna få tillfälle att öfverbringa Garibaldi budskap åt den femte och viktigaste medlemmen af revolutionskomitén.

Men i stället väcktes hon en natt af starka slag på porten till det hotell, hvarest hon bodde. Inom ett ögonblick upprepades slagen på dörren till hennes eget rum och en befallande röst ljöd in till henne: »aprite per ordine superiore, o sforziamo la porta — öppna i lagens namn, annars spränga vi dörren!»

Hvarje natt hade den modiga damen invecklat Garibaldi's proklamation i ett hörn af sin näsduk och sof med denna hårdt slutet i handen; för att nu undgå upptäckt, hade hon ej annat val än att hastigt uppåta den

farliga skrivelser, men som papperet var tjockt och segt, gick det ej så fort, och hon var nästan halvkväfd under sina bemödanden att nedsvälja detsamma, då dörren gaf efter för de inträngandes våldsamma stötar. Fru von Schwartz hade emellertid nog sinnesnärvaro att förklara sig stå under sitt konsulats beskydd och att erinra om, huru allvarsamt engelska regeringen brukade upptaga hvarje förolämpning mot en undersåte.

Hon erhöll svar, att hennes konsul icke kunda beskydda henne, ty ändamålet med hennes resa vore den napolitanska regeringen bekant, och att man skulle bruka våld, om hon gjorde motstånd.

Vid hennes begäran att åtminstone få kläda sig ensam, aflägsnade sig tvänne af polis-männen, medan en tredje kvarstannade för att bevaka henne. Sedan hon klädt sig, läst sin koffert, stoppat sitt ur, sitt pass och några toaletsaker i en liten väska, fördes hon under bevakning till en utanför väntande täckvagn. Åstad bar det nu i mörka natten genom Messinas öde gator till det vid hafvet liggande hemska fängelset, liksom »vatten-fängelset» i Palermo och Napoli så illa beryktadt för det sätt, hvarpå man lät fångarna »försvinna», och öfver hvars port stod att läsa Dantes ord: »Lasciate ogni speranza, voi eh' entrate» — I, som här inträden, lämnen allt hopp bakom er.

Med bäfvande hjärta hörde hon fängelsets port slås igen bakom henne. Efter att hafva blifvit förd genom flere mörka hvalf och gångar, vid hvarje steg fruktande att nedstörta i någon fallgrop, blef hon insläppt i ett litet fängelserum, hvars väggar, svagt upp-lysta af fängvaktarens lykta, dröpo af fukt. I rummet funnos endast en smutsig halm-säck, en trädpall samt en lerkruka med vatten. Åter slöts dörren bakom henne, och hon var allena, fången i »kung Bombinos» förfärliga fängelse och med säker död för ögonen. Kvalfulla timmar tillbragte hon här, innan steg åter hördes i gången utanför och fängvaktaren inträdde i cellen. »Jag har endast bröd och vatten åt er, signora,» sade han i medlidsam ton, i det han gick henne närmare och lyste henne i ansiktet med lyktan, liksom för att bättre iakttaga hennes drag. Hon upptäckte därvid själf, att mannen ägde ett välvilligt, godmodigt utseende, som harmonierade med hans vänliga röst. Hon fick härigenom mod att fråga honom, om han visste, hvad som förestod henne; men han svarade endast med en hufvudsakning, sägande: »Hvem vet det? Det är onda tider nu — —» I stället för att gå, blef han dock till hennes förvåning stående, liksom betänkte han sig på något. Det dofva ljudet från en aflägsen klocka kom honom slutligen att spritta till. Med utrope: »heliga madonna — nya offer!» skyndade han bort.

I ännu djupare nedslagenhet och ångest samt ur stånd att smaka brödet eller en droppe vatten, satt den fångna kvinnan på pallen i sitt mörka fängelse; men det dröjde ej länge, innan fängvaktaren återkom. På hennes förnyade frågor, svarade han med att säga, att ehuru han var okänd för henne, så var hon det ej för honom; och han berättade nu för sin förvånade fånge, huru denna för omkring åtta år sedan genom en händelse kommit i beröring med hans mor, en fattig änka i Sorrento, som hon hulptit med rika gåfvor, och hvars barn hon visat mycken godhet.

(Forts.)

Ur notisboken.

H. m:t drottningen fyllde i söndags 57 år. Dagen till ära hade vid Drottningholm åt sjösidan uppförts en ståtlig dekoration af eklöfsgirlander och flaggor i de svenska och norska färgerna. Kl. 1/7 serverades middag *en famille* för de kungliga samt hofmarskalkstaffel för uppvakningen och ett antal inbjudna.

Följande dags afton afreste h. m:t drottningen till Skinnarbøl i Norge, där hon kommer att vistas de närmaste veckorna.

Kronprinsparet med sina söner vistas f. n. på Tullgarn. Som tjänstgörande hoffröken hos kronprinsessan har fröken Anna Nordenfalk inträdt.

— Till hoffröken hos kronprinsessan utnämndes den 8 dennes fröken *Dagmar Weidenhielm*.

En kvinnlig deltagare räknade den i förra veckan i Göteborg samlade nordiska kirurgiska förenings första möte, nämligen d:r *Karolina Widerström* från Stockholm.

Kvinnlig postmästare. Postförvaltartjänsten vid Höanäs postkontor förestås från den 1 juli till den 30 september, enligt generalpoststyrelsens förordnande, af fröken *Ester Stikler*.

Moster Lisa i Talbo.

Teckning för Idun

af

Scavola.

J kyrkboken stod hon som Anna Elisabet Andersdotter, änka efter dragonen Lars Gustaf Granat, men i socknen kallades hon allmänt moster Lisa i Talbo.

Stugan hon bodde i var gammal och grå, och det var gumman med. Men trots ålderdomen hvilade det öfver dem båda ett drag af renlighet och trefnad. Gumman hade i all sina da'r varit duktig både att dra till huset och att hålla ihop det lilla som fanns, och väl var det, ty Granaten han var litet supig, när han kom på det laget, och det var som det kunde med arbetslusten. Ibland fick han ett godt beting, och då tjänade han ledigt i banko mot de andra, ty stark var han som en björn och undan gick det. Det fanns ingen under hela herrgården, som följde honom i slättern, när han ville lägga manken till, och på vintern hade han många lass milved mer än de andra arbetarne, fastän han kom sent och gick tidigt. Men så kunde det komma en tid, då han gick vecka ut och vecka in och skrubade kring knutarna, utan att bry sig om att höra efter något ordentligt arbete.

»Det är så där med Lars Gustaf, han har sina ryck ibland,» brukade mor Lisa säga, när grannkvinnorna gjorde anspelningar på mannens oordentlighet. »Men så är han i stället så obegrip- ligt duktig, när han vill.»

Till mannen sade hon aldrig något. Hon hade försökt det en gång första året de voro gifta, men det gjorde hon aldrig om, ty han kunde ha ett förfärligt humör och tog man honom ej med godo, så inte gick det med ondo. Hennes sätt att uttrycka sitt ogillande med mannens försumlighet var att fördubbla sin egen flit; hon satt en timme längre vid spinnrocken om kvällarna och var en timme tidigare i väfstolen om morgnarna. Och när så Granaten gått och dåsat och suddat ett par veckor, så började han skämmas för sin flitiga hustru, och ett tu tre bar det ut med dikesspaden eller yxan på axeln. Arbete kunde han få vid gården, när han ville.

På det hela lefde de ovanligt lyckligt med hvarann och den där dagen för sjutton år tillbaka, då tre kamrater kommo bärande med Granat på en bår, då fick Lisa sin första stora sorg i lifvet. Han hade huggit i halva yxan i vristen, och medan han bars hem den långa vägen i 20 graders köld, så kom det kallbrand i såret. Om ett par veckor var Granat nedmyllad.

Om hon sörjde? Ja, hennes djupa, förkrosande sorg var så uppenbar, att det fanns ingen enda af de åtta Granats skvadronkamrater, af hvilka han bars till grafven, som ej kände, hur tårarna komma tillrande ned i kväffelborrarna,

så snart de sågo åt det håll, där mor Lisa stod. Och nog var Granat, förstås, en så god kamrat och så munter ture, som man gärna kunde hitta på, men han visste också af, att han var den grannaste och rappaste karlen på sin skvadron, och en smula öfversittare hade han alltid varit. Så inte grät man precis efter honom.

Efter den dagen blef mor Lisa allvarsam. Det dröjde år, innan någon af de gamla visorna, som hon förut trallat på dagen i ända, åter gick öfver hennes läppar. Men kyrkan försummade hon numera aldrig och allt emellanåt, när spinnrocken gått ett par tre timmar i sträck, så stannade hon på hjulet och tog till den stora psalmboken med skinnpärmar och messingsknäppen.

Efterhand kommo barnen ut i tjänst och moster Lisa var äfven mycket borta. Hon hade alltid haft ett godt sätt med barn. Det var någonting i hennes lugna gråa ögon, som hade en förunderlig makt öfver de värsta vildbasarne. God kristendoms-kunskap hade hon, och en smula mera boksynt var hon, än hvad vanligt var med allmogekvinnor på den tiden här är fråga om, det vill säga, för omkring trettio år sedan. Och tålmod, allvar, men vänlighet tillika, det fanns hos henne, och så kom det sig då, att hon blef »skolmoster».

Hon gick här och där i gårdarne, där det fanns små, som skulle invigas i abc-bokens mysterier. Hon lärde dem känna orden samt stafva och lägga ihop, att läsa fader vår och välsignelsen innan till och ibland kanske också att räkna en smula. Sedan fick skolan taga vid, och skrifu ingick ej i moster Lisas skolprogram. Hennes fingrar voro för krokiga, och stela af hårdt arbete, för att hon skulle tro sig om att göra en passabel förskrift på griffeltaflan.

Som skolmoster var hon omtyckt, mycket omtyckt till och med af föräldrarne, och äfven många af hennes små lärjungar fattade tillgifvenhet för henne, om de också jublade högt, när de någon gång fingro lof en halftimme tidigare än vanligt. Sysslan var måttligt inbringande, men ett mål varm mat och en kopp kaffe vankades alltid, en bit fläsk och en nypa hvetmjöl, en smörklick och en kruka mjölk följde med gumman hem till hennes stuga allt emellanåt. Och hade pojken kommit in i skolan, så blef det kanske ett par riksdaler kontant. Hur det gick så hade moster Lisa en liten styfver sparat, det visste man, ty komministern han hade reda på hennes sparskillingar, och han hade inte kunnat hålla tyst.

Moster Lisa var icke ensam på sin ambulatoriska stråt. Hon hade med sig en liten blåögd, linhårig tulta, som den tid här är fråga om nyss fyllt sex år. Det var en dotterdotter. Moster Lisas andra barn, Augusta, hade »kommit i olycka» och för två år se'n hade hon dött. Lill-Lisa, en blåmalad kista, tre omgångar kläder samt litet linne och skodon var moderns arf efter henne.

* * *

Det var dagen före julafton. Moster Lisa satt hos nämndemans inne i den lilla kammaren med fönster utåt gården och traggade med hans Adolf, yngsta pojken, som skulle börja skolan på nyåret. Han var en smula trög, så att han måste slita med abc-boken i dag med, fastän det var da'n för doppareda'n.

»L a m lam... m e t met... lammet b r ä... brä... k e r... bräker,» stafvade Adolf. Lill-Lisa satt på en pall bredvid och såg på honom med sina kloka blå ögon. Det där kunde hon förut, fastän hon var ett helt år yngre.

Moster Lisa nickade gillande och så lät hon sin blick glida ut öfver gården. Där gick Lena, hennes yngsta och käraste barn in i matboden, kånkande på en stor balja med korf och köttmat.

Lena hade tjänat hos nämndemans i sex år nu, när man hann till den 24 april, och sedan nämndemansmor dog i fjol, hade hon förestätt huset. Det var en hedersam plats för en flicka, som icke ännu fyllt sina 24, och Lisa var stolt öfver sitt älsklingsbarn.

Moster Lisa skulle just låta sina blågrå ögon vandra från matboden öfver på Adolfs ljusa lugg, när hon fick se nämndemans äldste son, Johan, styra bort till matboden. Han gick direkt in, tog Lena om lifvet och — ja minsann, kysste han henne inte midt på mun! Och så mycket såg moster Lisa på bägge de ungas sätt, att inte var detta första gången.

Hennes skymde för hennes ögon och susade för hennes gamla öron.

»M y g myg... g a n gan... myggan s u... r a r rar... surar,» stafvade Adolf i sjungande ton. Gumman hörde för första gången under sin skolmosterspraktik inte, att hon läste orätt,

och Lill-Lisa tittade med stora undrande ögon på mormor.
 »Ja, det var snällt, lille Adolf,» sade gumman.
 »Du får slippa nu.» Hon var som ett lärt i ansiktet.

* * *

Det var på julafton och skymningen kom på. Moster Lisa hade inte fått en blund i sina ögon på hela natten. Nu satt hon inkrupen i soffhörnet och tummade oroligt på psalmboken med mesingsknäppena.

»Herre Gud, Herre barmhärtige Gud!» hviskade hon. »Skall det hända mig med henne också! Fader, gånge denna kalken ifrån mig.»

Lisa var en vanlig allmogekvinna, något djupare anlagad kanske och med en smula mer utvecklade känslolif, men hon var inte något sjäp. Men ändå kände hon sig slagen af hvad hon sett föregående dag i matboden hos nämndemans. Hon kunde inte få de ur sina tankar.

Att ett par ungdomar ge hvarann en kyss, det är väl ändå inte så förskräckligt. Nej bevars, om det nu bara vore det. Men hur långt hade det gått, hur långt skulle det komma att gå? Skulle Lena komma hem liksom Augusta gjort och bli till en visa i socknen! Ty aldrig kunde det bli parti mellan rike nämndemans Johan och Granatens Lena — aldrig i lifvet.

»Att en stackare skall ha en sådan sorg af sina barn,» suckade den gamla. »Och jag som så har förmanat och varnat och bedt dem hafva Gud för ögonen. Och jag är så rädd, så rädd för att fråga Lena. Hon skall nog säga mig sanningen, men det är för den jag är så rädd, så rädd.»

Ljudet af hastiga stampande steg hördes i förstugan. Lena ryckte upp dörren och trädde in. Ett par härtestar i pannen glittrade af rimfrost, men hon såg röd och varm ut.

»Hur är det fatt, käraste mor?» Hon talade fort och andfädd. »Hvarför gick ni så snart i går, och hvarför kom ni inte ner i middags för att doppa i grylan, som nämndeman bad er?»

»Kära barn, hur är det fatt med dig själf?» Gumman brast i gråt. »Hur är det fatt med dig och... Johan?»

»Med mej? Med Johan? Åh, vi har det så bra, som vi nån'sin kan önska oss.»

»Jag menar, hur har ni det emellan er?» Lena såg så munter ut, att det skar i moderns hjärta. Var det möjligt, att hennes barn, som hon haft så nära under sina ögon, kunnat bli ej blott lättsinnig, utan förhärdad?

Lena slog upp dörren och Johan trädde in. »Mor vill veta, hur vi ha det mellan oss,» sade hon och lade armen om hans hals.

»Joo, vi ha' det så, att om inte moster har nån'ting emot'et, så tar vi ut lysning till våren, och jag öfvertar Grindberga.»

»Herre Gud, barn, ni ä rakt från vettet! Hur kan ni tro, att nämndeman skulle gå in på det? Med Granatens Lena! Nej, nej barn; än är det inte för sent att slå bort såna griller! Det är omöjligt, rakt omöjligt.»

Johan satte sig på träsoffan bredvid gumman. »Det är inte omöjligt, det är afgjort,» sade han. »Jag talte med far redan i våras, men då var han motsträfvig och tycktes inte vilja höra på det örat. Så tänkte jag vi hade god tid och att vi kunde vänta ett år, för jag har nog märkt, att far undan för undan sätter högre värde på Lena. Men i måndags kom far själf och talade om saken.»

»Har du slagit Lena ur hägen,» säger han. »Nej, säger jag, och kommer aldrig att göra det heller.»

»Jaså, säger då far och han såg så god och vänlig ut. Jag har sagt upp brukaren på Grindberga och tänkte, att det blir bäst du tar det till våren. Då är det väl så godt du gifter dig. Lena är en duktig flicka, hon har ju ingenting, men lyckan sitter inte alltid på samma bänk som rikedom,» sa' far och suckade.

»Moster vet nog,» tillade Johan, »att far inte fick rå sig själf, när han gifte sig. Och mor var nog bra, men hon var stridig till humöret och kunde inte glömma, att det var hon som fört mesta rikedom till boet, så att far, stackare, har nog haft sina svåra stunder han.»

Moster Lisa hade låtit sitt grå huvud sjunka ned mot soffkarmen. Hon bad tyst. Så reste hon sig och klappade Lenas rödblommiga kind med sin knotiga hand.

»Gud välsigne dig barn, Gud välsigne er bägge och förlåte mig gamla klenetrogna stackare, som inte vågade hoppas på så mycken lyckla och nåd!»

»Sätt nu på er, moster, så fara vi ner. Jag ställde hästen kvar hos Pettersons. Och tag med dig din docka, Lill-Lisa, för far vill, att ni ska bli hos oss öfver hela helgen.»

Johan gick ut, och om några minuter hörde man bjällrorna klinga utanför dörren. Moster Lisa och hennes dotter sutto på träsoffan och gummans huvud hvilade mot Lenas bröst.

Lill-Lisa stod midt på golvet med högra pek-fingret långt inne i sin lilla mun. Hon kunde för sitt lif inte begripa, att mormor och moster satte sig till att gråta, därför att de voro bjudna till nämndemansgården, där det var så fint och ljus, och där man fick så mycket god julmat.

Rättelser.

I biografien öfver *Elpis Melena* står i nr 26, sid. 202, spalt 1, rad 16 nedifrån: »*mänsliga* lefnads-historia»; bör vara: *märkliga* etc. — A spalt 3 samma sida, rad 12 uppfirån står: »*politiskt* ögonblick», hvilket bör vara: *kritiskt* etc.

Innehållsförteckning.

Virginia Larsson (med porträtt); af *E. Melén*. — Lifsmöd; poem af *Nonny Lundberg*. — Hos doktorn; af *Ave*. — På sällskapslifvets marknad; af *Florentin*. — Ungkarl; skiss för Idun af *A W-jf* (Slut.) — I hushållspenningfrågan: Tre-tusen kronor strecket. III. *Alma Baltzer*. — Amerikanska kvin-nor-doktorer; bref för Idun af *E. B-m*. — *Elpis Melena*, »Kretas välgörarinna»; af *Cecilia Bååth-Holmberg* (Forts.) — Ur notisboken — Moster Lisa i Tallbo; teckning för Idun af *Scevola*. — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Charad.

»Mitt första» — den åt tuseenden ger skydd i kalla dagar, en god egid i vintertid — en skänk från skog och hagar.

»Mitt andra» hägn mot rusk och rägn emellanåt bereder, en kämpe stark i skog och mark, i fejd mot vind och väder.

»Mitt hela» — en vår varma vän, som går för oss i döden; för oss dess barn plär låga varm — högt flammor kärleksglöden.

P. L.

Modern och krokodilen.

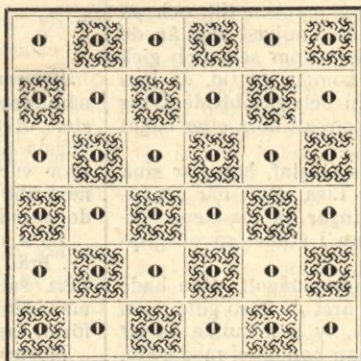
En egyptisk kvinna såg, huru hennes barn, som lekte vid Nilen, greps af en krokodil. Modern bad djuret lämna tillbaka barnet. Krokodilen svarade: »Jag vill lämna tillbaka det, om du gissar, hvad jag skall göra.» — Modern svarade: »Du skall icke lämna tillbaka mitt barn.»

Krokodilen: »Antingen du gissat rätt eller orätt, behöver jag icke lämna tillbaka barnet. Ty har du gissat rätt, så får du det icke tillbaka enligt din egen utsago; har du gissat orätt, så återlämnar jag det icke på grund af vår öfverenskommelse.»

Modern: »Antingen jag gissat rätt eller orätt, så måste du återlämna barnet. Ty har jag gissat rätt, måste du det enligt vår öfverenskommelse; är det orätt, så är motsatsen riktig: du skall återlämna barnet.»

Hvem hade rätt?

De 36 nollorna.

Från dessa 36 nollor skola 6 borttagas, men på sådant sätt, att de återstående nollornas antal i hvarje lod-rät och vågrät rad utgör ett jämnt tal.

Rebus.

U KO GGG A ST!

Talvi.

Ordgåta.

Sök 12 ord, hvilkas begynnelsebokstäfver utgöra namnet på en berömd, modern författarinna och slutbokstäfverna namnet på tvänne af hennes arbeten.

Orden äro: 1) Berömd kompositör, 2) österländskt namn på Gud, 3) flod i Frankrike, 4) diktart, 5) diktart, 6) stjärna, 7) adelsten, 8) bekant ort på

Schweizeralperna, 9) karlnamn, 10) berömd italiensk målare, 11) stjärnbild, 12) biflod till Ob.

Skämtfrågor.

- 1) Hvilken likhet är det mellan en fru och en öfverstelöjtnant?
- 2) Hvilken likhet är det mellan en kokerska och en skådespelerska?
- 3) En faders barn, en moders barn och dock ingen människas son. Hvad är det?
- 4) Hvad för ett musikaliskt väsen är en oxen inom djurvärlden?
- 5) Hvarför var Eva den bästa sängerska, som funnits?

Aritmogryf.

1	2	3	4	5
2	3	6	7	8
3	5	9	10	4
4	3	4	4	3
11	3	5	3	4
2	12	13	10	4
9	4	14	6	5
11	3	9	2	8
10	11	5	15	16

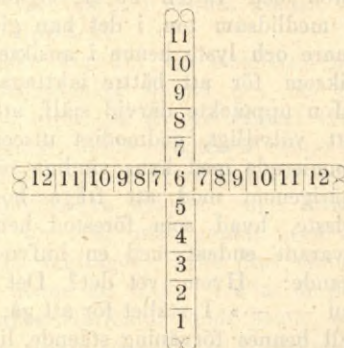
- 1) Gosnamn, 2) stad i Finland, 3) världsdel, 4) flicknamn, 5) stad i Ryssland, 6) ö, 7) flod i Asien, 8) stad i Egypten, 9) stad i Sverige.
- Begynnelsebokstäfverna bilda namnet på ett land.

Talvi.

Illuminationen.

Elfyra unga damer skulle anställa en illumination och hade till sitt förfogande 21 ljus. De hade för afsikt att

uppställa dessa i form af ett kors på sådant sätt, att 11 ljus skulle brinna i mittelraden samt att ljusens antal från korsets fot till slutet af hvardera vågräta armen skulle utgöra 11. De beslöto, att saken skulle ordnas enligt följande plan. På teckningen motsvarar hvarje tal ett ljus.

Vid det afgörande ögonblicket fattades emellertid 2 ljus och kunde icke genast anskaffas. Damera önskade dock, att de återstående 19 ljusen skulle ordnas i korsform och precis på samma vilkor som förut bestämts. I själfva verket lyckades de ock genomföra sin plan. Hur buro de sig åt?

Lösningar.

Logogryfen: Fönsterglas; gran, gren, grön, gröt, graf, gret, tös, lön, lager, stal, föga, fager, tass, fras, salt, get, nöt, sarf, gers, öster, aster, ögat, frös, snö, stel.

Anagram: Roma, arom, Amor, Omar.

Ifyllningsgåtan: Susen, önska, domstol, Es-sen, rasta — Södermanland.

Medelpunktgåtan: I) Volmar, II) Iberer, III) Casper, IV) Tanger, V) Odhner, VI) Rektor, VII) Idoler, VIII) Alster — Victoria R.

CAKES fullt jämföriga med de engelska, försöks i hufvudstaden.

FÖRSÖK!

C. W. SCHUMACHER Kgl. Hofleverantör - 17 Norrlandsgatan 17, Stockholm.

SPISBRÖD, många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär priskurant!